

A Vetőmag Szövetség és TermékTanács állásfoglalása az **illegális zöldség vetőmag- és szaporítóanyagok forgalmazásával és felhasználásával** kapcsolatban

Egy új fajta létrehozása mögött a nemesítők több éves anyagi és szellemi ráfordítást igénylő alkotómunkája húzódik meg. A nemesítés előrehaladásának eredményeiből közvetlenül és elsősorban a termelők részesednek. Az új fajták szükségességét emellett a feldolgozóipar is igényli az egyre jobb minőségű és egyre speciálisabb alapanyag szükségletével.

A növénynemesítés egyre nagyobb költségeit kizárólag a minősített, jogtisztá vetőmagforgalom hivatott fedezni. A versenyképesség és az innováció fenntartása érdekében rendkívül fontos a nemesítési anyagok, fajták védelme.

Az utóbbi években Magyarországon is egyre gyakrabban fordul elő, hogy a termelők illegális szaporításokat folytatnak (illegális hajtáscsúcs szaporítás, F2 szaporítások). A jelen állásfoglalás azért került megfogalmazásra, mert a vetőmagos cégek szükségét érzik annak, hogy felhívják az ilyen tevékenységet folytató termelők, szaporítóanyag előállítók figyelmét arra, hogy cselekedetük illegális és szankcionálható.

A fenti megállapítások különösen igazak akkor, ha az illegálisan szaporított fajta növényfajta-oltalomban részesített. Mind a nemzeti, mind a közösségi növényfajta-oltalom esetében az oltalom jogosultjának a hozzájárulása szükséges az oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagának:

- előállításához, vagy újbóli előállításához (továbbszaporításához),
- szaporítás céljára való előkészítéséhez,
- értékesítésre való felkínálásához,
- értékesítéséhez, vagy egyéb forgalmazásához,
- exportálásához és importálásához, valamint
- a felsorolt bármelyik cselekmény céljából való raktáron tartásához.

Ha a jogosultnak nem volt lehetősége az oltalomból eredő jogait a szaporítóanyag vonatkozásában érvényesíteni, akkor ezeket a rendelkezéseket alkalmazni kell a terményre és esetlegesen a termékre is, ha a fajtát hozzájárulás nélkül használták fel.

A szellemi tulajdonjogi aggályok mellett az illegális vetőmaghasználat további minőségi és növény-egészségügyi problémákat is felvet. A vetőmagtermesztés szigorú előírások betartásával, folyamatos kontroll mellett történik. A gondos termesztés és a szigorú ellenőrzés eredményeképpen csak csíráképes, egészséges, betegségekktől mentes alapanyagból lehet vetőmag. Az ellenőrizetlen vetőmag elvetése azt a kockázatot hordozza magában, hogy az ismeretlen mag lehet fertőzött, és a beteg mag csíráképtelen vagy abnormális csírázása, így eleve ki sem kel, ha pedig mégis, akkor a fertőzés továbbterjedését okozva, akár a teljes állományt is megfertőzheti.

A hazai zöldség vetőmag- és szaporítóanyag forgalmazással foglalkozó cégek az állásfoglalás megfogalmazásával és az ebben foglaltak betartásával csatlakoznak a nemzetközi szinten évek óta sikeresen zajló illegális szaporítók elleni küzdelemhez.

A zöldség vetőmag- és szaporítóanyag előállításával foglalkozó cégek elkötelezik magukat az alábbiak mellett:

- A szabadelvirágzású fajtákat, szülői vonalakat és F1 hibrideket növényfajtalomban részesítik, ahol szükséges és gyakorlatilag lehetséges.
- A vetőmagos cégek folyamatosan tájékoztatják és képzik dolgozóikat annak érdekében, hogy a szellemi tulajdonjogokat, a vonatkozó jogszabályokat és a jelen állásfoglalást figyelembe vegyék, azokat alkalmazzák és betartassák a termelőkkel.
- A szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartását kikényszerítik, illetve azok megsértése esetén a megfelelő jogi lépéseket megteszik.

Az állásfoglaláshoz az alábbi cégek csatlakoztak: Alfa Lucullus Kft., Cibakert Mag Kft., Civis-Seed Kft., Farmer Kft., Hortseed Kft., Kesjár Flora Kft., KITE Zrt., Kulcsár Vetőmag Kft., Mg. Falker-GBBR Bt., Monsanto Hungária Kft., Nunhems Hungary Kft., Orosco Kft., Pannon Flóra Kft., Rijk Zwaan Kft., Rit-Sat Kft., Seedplus Kft., Syngenta Seeds Kft., Waveren Kft., ZFW Hortiservice Kft., ZKI Zrt.